The background features abstract, overlapping green geometric shapes in various shades, including light lime green, medium green, and dark forest green, creating a modern and dynamic feel.

Variability of forms and support for social economy - models of good practice (social business and social corporation)

The case of Hungary

Szociális földprogramok

The background of the slide is white with abstract green geometric shapes on the right side. These shapes include overlapping triangles and polygons in various shades of green, from light lime to dark forest green. The shapes are layered, creating a sense of depth and movement. The overall aesthetic is clean and modern.

A szociális földprogramok

Általános cél:

„Mezőgazdasági termelésre alkalmas környezetben élő, azonban mezőgazdasági termelésre alkalmas feltételekkel nem, vagy azzal nem elégséges mértékben rendelkező és azt hatékonyan kihasználni nem tudó, szociálisan hátrányos helyzetű családok megélhetését segíteni, életminőségét javítani, önálló egzisztenciateremtési esélyeit növelni.”

„A program céljának eléréséhez kedvezményes szolgáltatásokkal, juttatásokkal - mint természetbeni szociális szolgáltatás - lehetőséget teremt háztáji jellegű mezőgazdasági kistermelésre, ill. állattartásra, az egyéni és közösségi, valamint hátrányos helyzetű családok munkára történő aktivizálásával, a helyi erőforrások kihasználásával.”

Döntően települési önkormányzatok vagy azok társulásai működtetik, de megtalálhatók közöttük önkormányzatok által létrehozott szociális célú közhasznú szervezetek is.

Forrás: <http://www.eselyfk.hu>

A célcsoport összetétele:

- ▶ Tartósan munkanélküliek
- ▶ Alacsony jövedelmű háztartások,
- ▶ Sokgyermekes családok,
- ▶ Idősek,
- ▶ Megváltozott munkaképességűek,
- ▶ Romák.

Működés

- ▶ A településeken a szociális földprogram a helyi szociális ellátórendszer részévé vált.
- ▶ Az **1993. évi III. törvény 47.§-a** szerint a családi gazdálkodás támogatása természetbeni szociális ellátás.
- ▶ Az **önkormányzat rendeletet** alkot a működéséről, a kedvezményezettség feltételeiről, a résztvevők kötelezettségeiről, jogairól.
- ▶ A hátrányos helyzetű családok egyénileg kötött **szerződések** alapján juthatnak hozzá a program által biztosított juttatásokhoz.

Az egyedi pályázati támogatásból a következő típusú kiadások támogatása történik

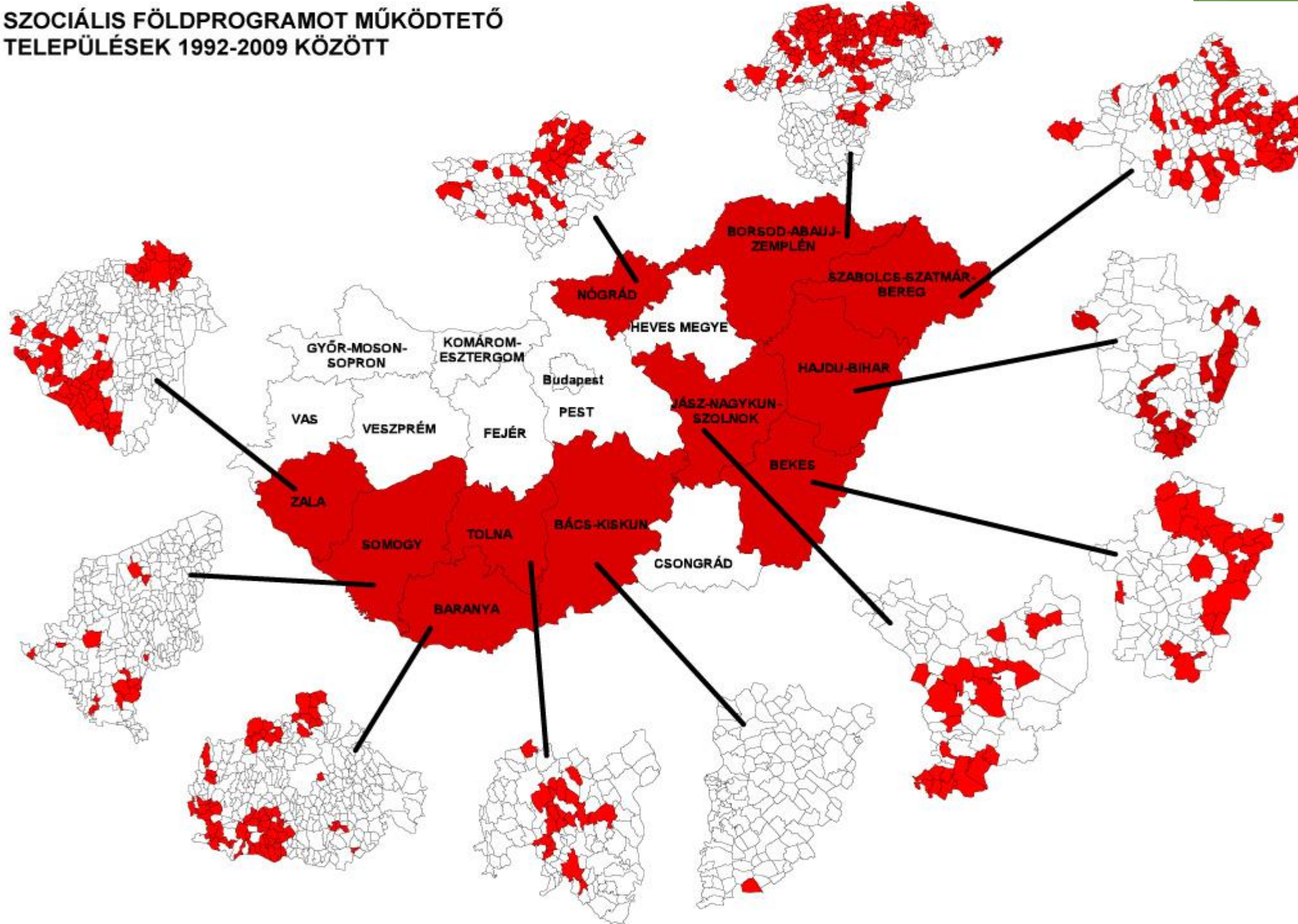
- ▶ **Termelést szolgáló juttatás, szolgáltatás:** földhasználat, ill. bérlet, szaporítóanyag, kemikália, gépi talajmunkák, állattartás támogatása
- ▶ **Termelés-szervezés:** gépkölcsönzés, termeltetés, értékesítés szervezés, termény-feldolgozás, tárolás, szállítás, intenzív termelés vagy háziipar eszközeinek biztosítása
- ▶ **Résztvevőkre irányuló szolgáltatások:** szaktanácsadás, képzések, rendezvények, közösségfejlesztés, önszegítő csoportok, háztartás és életmód-alakítás, termelési és egyéb célú szövetkezés segítése

A helyi programok a helyi sajátosságok - a célcsoport összetétele, a termelési adottságok, stb. - ill. sajátos fejlődési folyamatuk eredményeképpen az **önellátásra vagy piaci értékesítésre** helyezik a hangsúlyt.

Az önellátást szolgáló növénytermesztés (pl. konyhakerti növénykultúrák) mint a program kezdeti fejlődési szintje a legelterjedtebb, gyakori még a személyes fogyasztásra szánt kisállatok tenyésztése.

A szervezett piacra termelés jellemzően **intenzív termelési** rendszerek kialakításával valósul meg. Ez fokozott kockázattal jár, valamint összetettebb helyi programszervezési munkát igényel.

SZOCIÁLIS FÖLDPROGRAMOT MŰKÖDTETŐ TELEPÜLÉSEK 1992-2009 KÖZÖTT

Szociális szövetkezetek

The background features abstract, overlapping geometric shapes in various shades of green, ranging from light lime to dark forest green. The shapes are primarily triangles and polygons, creating a dynamic, layered effect. The overall composition is clean and modern, with the text centered on the left side of the page.

A szociális szövetkezetek jellemzői, elterjedtségük

- ▶ Szociális szövetkezetet 2006. óta lehet alapítani Magyarországon.
- ▶ Közel egy évtizeden át a szövetkezeti törvény, ma viszont már a Polgári Törvénykönyv szabályozza a szociális szövetkezetek alapítását, működését.
- ▶ Az elmúlt egy évtizedben többféle pályázati konstrukció támogatta a szociális szövetkezeteket, így számuk egy-egy kiírás hatására mindig megugrik; máig mintegy 3000 ilyen szervezetet regisztráltak Magyarországon. Ezek jelentős része nyilvánvalóan nem működik, a pályázatok kapcsán „járadékvadászatot” folytat.
- ▶ A legkülönbélebb tevékenységekre szerveződtek szociális szövetkezetek; sok a mezőgazdasági szövetkezet, de ipari termékgyártásban is megtalálhatók, és a szolgáltatások terén is aktívak (lásd családi napközi, vagy könyvelés).
- ▶ Jogi jellemzőikről lásd a külön megküldött anyagot.

Szociális szervezetek és a közfoglalkoztatás viszonya

- ▶ A közfoglalkoztatás az egyik legnagyobb költségvetésű állami szociálpolitikai és foglalkoztatáspolitikai eszköz: évente mintegy 1 MrD eurót fordít rá az állam.
- ▶ Mintegy 1700 település veszi igénybe; 2015-ben mintegy 200.000 ember fordult meg közfoglalkoztatásban
- ▶ Szociális szervezetnek helyi önkormányzat is lehet tagja, ilyen esetben a közfoglalkoztatásból származó vagyont átadhatja a szociális szervezetnek működtetésre. Mintegy 200 ilyen szociális szervezet van ma Magyarországon, nagy részük valamiféle mezőgazdasági termelő és feldolgozó tevékenységet végez.
- ▶ Az állam a szociális szervezeteken keresztül próbálja az elsődleges munkaerőpiacra visszavezetni a munkanélkülieket.

Kérdések

A szociális földprogramok révén két évtizede vannak törekvések arra, hogy hátrányos helyzetű, szegénységben élő családok is megműveljék a kertjüket, és legalább háttájiban elkezdjenek gazdálkodni. Egyéb forrásokból is zajlik vetőmag- és kisállat-osztás. A korlátozott eredmények láttán nem kellene-e átértelmezni az alkalmazott módszertant?

A Start-munka program a korábbiaknál jóval több eszközt adott az önkormányzatok kezébe, hogy közösségi mezőgazdasági termelést indítsanak be a falvakban. A szabályozás azonban igen nagy terhet ró az önkormányzatokra, sok polgármester „téesz-elnöknek” érzi magát.

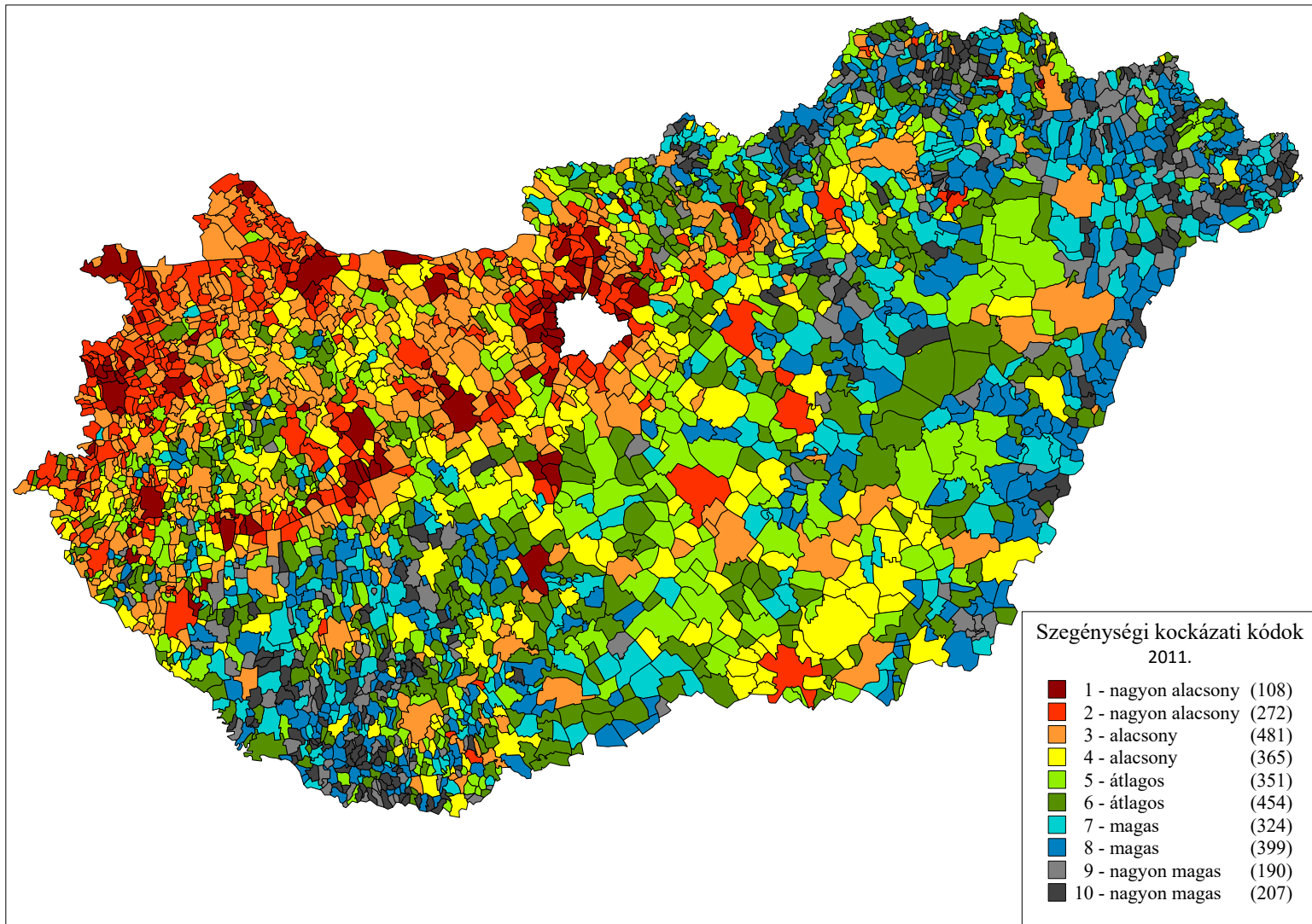
Hangzatos politikai szlogen a helyi termékek előállítására, a helyi piacra termelés, és már-már elvárás lesz szociális szövetkezetek alapítása és működtetése. Ám hogy személyében kiktől és milyen helyi rendszerektől várhatjuk ezt el, arról keveset tudunk.

Az EU-források felhasználása a mai rendszerben már nem elég hatékony, látszik egy sor metódus, amin változtatni kellene és lehetne is a 2014-2020-as időszakban.

Kezelendő problémák - térségi szempontból

- ▶ A helyi gazdaság gyenge, alig van piaci szereplő, a munkalehetőségek hiánya az elmaradott térségek egyik kulcsproblémája.
- ▶ A helyi társadalom egészségi állapota, szociális helyzete, iskolázottsága jelentősen elmarad az országos átlagtól, ami a fiatal, képzett népesség elvándorlásával fokozódik. A közösségek gyengék, vagy nem is beszélhetünk már települési és településen belüli közösségekről, illetve ezek közösségi jellemzői különféle szubkultúrákba tagozódnak be.
- ▶ A közszolgáltatások jelentős része egyáltalán nem vagy nem a kellő gyakorisággal érhető el, továbbá az elérhető közszolgáltatások működési színvonala is sokszor gyenge, ami csak tovább fokozza az egyenlőtlenségeket, a leszakadást mind térségi értelemben, mind a legsérülékenyebb társadalmi csoportok szintjén. Éppen ezért egyes közszolgáltatások (egészségügyi ellátás, korai fejlesztés, oktatás, szociális szolgáltatások, közlekedés) többlettámogatást igényelnek, melyeket nem pályázati forrásokból lenne célszerű finanszírozni.

Települési egyenlőtlenségek - fejlettségi tér szerkezet

A szegénységi kockázati csoportok főbb adatai

Szegénységi kockázati kódok, 2011.	Település-szám (darab)	Átlagos település-nagyság (fő)	Állandó népesség (fő), 2011.	Lakónépesség (fő), 2011.	A magukat cigány (romani, beás) nemzetiségűnek vallók száma (fő), 2011.	A magukat cigány (romani, beás) nemzetiségűnek vallók aránya (%), 2011.
1	108	9620,2	1038978	1083187	8220	0,79
2	273	4606,5	1257563	1292238	14639	1,16
3	481	4015,3	1931352	1971890	30781	1,59
4	366	2479,9	907635	902569	17004	1,87
5	351	2372,2	832640	818746	30475	3,66
6	454	1779,6	807930	785736	37066	4,59
7	324	1524,5	493933	476981	32313	6,54
8	399	1341,4	535227	514494	47459	8,87
9	190	1139,2	216449	206779	32857	15,18
10	207	786,7	162839	155968	44136	27,10
Összesen	3153	2595,8	8184546	8208588	294950	3,60

Probléma-felvetés

- ▶ Az elmúlt 6-7 évtized településfejlődési, vagy inkább település-átalakulási útjai elszegényedett, kirekesztett, szegregálódott közösségek/települések százait hozták létre. Ezekben a terekben a populáció fiatalos korösszetételű, de legalábbis jelentős arányban élnek itt aktív korúak, és természetes szaporodás vagy legalább a lélekszám stagnálása tapasztalható. Ugyanakkor strukturális munkaerőpiaci problémák vannak, emellett az alacsony iskolázottság a jellemző. **A lakosok döntő hányada nincs munkavégző-képessége teljes birtokában.**
- ▶ A munkaerőpiac igen kevés munkahelyet kínál alacsonyan képzett emberek számára, különösen, ha azok falun (várostól távolabb) élnek, nincs munkatapasztalatuk, és még előítéletek is élnek velük szemben. Falun általában egyedül a mezőgazdaság tudna rendszer-szintű megoldást adni a problémára. Ám a nagyüzemeknek nem kell ez a munkaerő, az elszegényedett lakosságnak pedig nincs tőkéje és tulajdona, így konzerválódik illetve egyre súlyosbodik a szegénység, a kirekesztettség és az esélyegyenlőtlenség.
- ▶ **A közösségi gazdálkodás eszközöket és tudásokat adhat a megoldáshoz.**

A helyi gazdaságfejlesztés eszközei, elemei

A helyi gazdaságfejlesztés közösségi alapokon áll, a közösség a viszonyítási pont. A helyi gazdaság a helyi erőforrásokat a helyi közösség érdekében hasznosítja: endogén erőforrásokon alapuló gazdaság jön létre.

Kulcsszavak: helyi (lokális) szint (település, térség); helyi adottságok; helyi erőforrások; fenntarthatóság; belső piac.

Kiemelt cél a jövedelmek helyben tartása: jövedelem ne áramoljon ki a térségből (településről), ha nem muszáj; amit csak meg lehet oldani helyben, azt oldják is meg helyben. Alapelve, hogy nyersanyag nem hagyhatja el a térséget, csak feldolgozott áru.

Eszközök:

- Helyi termékek (fejlesztése)
  - Helyi „pénz”, helyi csereeszközök
  - Helyi alternatív energia, kisközösségi autonóm energia-ellátás
  - Helyi vállalkozások fejlesztése
  - Méltányos turizmus, helyi fesztiválok, közösségi rendezvények
- +1 Közösségfejlesztés, szociális munka → Szociális gazdaság

Fejlesztési feltételek

- **Elkötelezett helyi vezető**, legtöbbször polgármester, aki akaratereővel, ötletekkel, lobbierővel, józan ésszel rendelkezik, és víziója van
  - Van mellette menedzsment, vagy legalábbis vannak segítői
  - Van háttere, képes hálózatban is működni
- **Eszközök, föld**: földterületek, épületek, gépek nélkül szociális gazdaságot sem lehet működtetni
  - Szaktanácsadás is kell
  - Feldolgozás, piacok kellene
- **Piacképes termék, jó ötletek**, innovatív megoldások: normál piaci vállalkozást kell indítani, ami profitot termel, s így fenntartható támogatások nélkül is
  - Alkalmazkodni kell a helyi feltételekhez és hagyományokhoz
  - Több lábon kell állnia egy programnak, több termékpályát is menedzselni kell
  - Integrátori szerepbe is kell helyezkedni

Közösségi gazdálkodás

- **Családi gazdálkodás szintje:** kiskerti gazdálkodás, háztáji állattartás: élelmezés-biztonság megteremtése, később elmozdulás az árutermelés felé. A jobb állapotban lévő családoknál ezt kell támogatni.
- **Közösségi termelés:** általában közfoglalkoztatás keretei között, munkahelyszerűen. A résztvevők túlnyomó többsége utasításokat hajt csak végre, de úgy kell alakítani a munkavégzést, hogy annak erős tanító, oktató hatása és szerepe legyen, így a közfoglalkoztatás fel tudja készíteni az embereket az önálló gazdálkodásra is.
- **Helyi piac** kell, hogy az áru eladható legyen, a fizetőképesség pedig ne hagyja el a település határát, így a pénz helyben marad. Közkonyhák szerepe.
- **Termelő beruházás** is kell, főleg azokon a településeken, ahol nagyon sok a családi erőforrások nélküli álláskereső.
- **A helyi gazdaságfejlesztést folyamatosan tanítani kell:** szakmai előadásokra, összejövetelekre, képzésekre, tréningekre van szükség, és folyamatos közösségfejlesztés kell, hogy igazán hasznosulni tudjanak a gazdálkodás eredményei, hasznai. Szaktanácsadásra van szükség: módszertani központ.

Jó gyakorlatok

Falugazdasági program Belecskán

- 13 éves falugazdasági program volt, amely lényegében megszüntette a falu munkanélküliségi problémáit. Szociális gazdaság. Közfoglalkoztatási jó gyakorlat, értékteremtés.
- 0,5ha - >23ha, 20-25 fő állandó, + 10-15 fő rövid szezonális foglalkoztatása
- Teljes géppark, eszközkészlet, üvegházak
- 10 év alatt 80 millió forint pályázati ráfordítás (2009-es árakon)
- Minden siker ellenére a program nem volt önfenntartó
- Rászorult a különböző foglalkoztatási támogatásokra -> Termelő munkára tudta fordítani a munkabérré nyújtott forrásokat
- Értékesítési kérdések - problémák
- MINTAÉRTÉKŰ JÓ GYAKORLAT (volt...?!)

A belecskai siker tényezői

- ▶ Helyben meglévő erőforrásokat használt, olyan munkalehetőségeket biztosított, amibe az alacsony képzettségűek könnyen, előzetes tapasztalat nélkül is, rövid idő alatt beletanultak;
- ▶ Nonprofit célok megvalósítását követte, folyamatos megújulásra és növekedésre volt képes, irányításában elkötelezett és hozzáértő személyek vettek részt;
- ▶ A növekedéshez igénybe vette a különböző - időben is változó - állami támogatásokat, így a rendszer rugalmas helyi fejlesztési központként működött;
- ▶ Tényleges helyi elfogadottságon alapult;
- ▶ Nem törekedett nagy piacok megszerzésére, kihasználta azt a lehetőséget, hogy a zöldség és gyümölcs könnyen és jobb áron értékesíthető a helyi piacokon is.

- ▶ Túrístvándi
- ▶ Rozsály
- ▶ Gyulaj

Kisvejké térsége és a szövetkezeti gyümölcsstermesztés

- A 1,5 évtizedes múltra visszanyúló szövetkezeti gyümölcsstermesztés jelentősen csökkentette a térség munkanélküliségét. Jelentős mellékjövedelmet tud nyújtani a résztvevőknek. Európai hírű termékek előállítása.
- „Gyors Reagálás” - elfeledett módszer a hazai fejlesztéspolitikából
- Összetett kapcsolati rendszer és érdekháló működteti a programot.
- 80 szövetkezeti tag, külsős beszállítók. Összesen 400ha-on zajlik a termelés.
- Kajszin kívül egyéb gyümölcsök is.
- Minden igényt kielégítő hűtőház és csomagoló tér. 98% Export, 2% hazai piac. Legmagasabb minőségű gyümölcsök értékesítése - biztos jövedelem.
- A szövetkezeti tagság számára tisztességes mellékjövedelmet nyújt a termelés.
- TÉSZ tagság

Sajátos helyi probléma: hiába lenne (ha csak idény jelleggel is) szinte minden helyi lakos számára munkalehetőség, a szakképzettség hiánya, a munkanélküliek nem megfelelő hozzáállása nem teszi lehetővé elhelyezkedésüket.

A kisvejkai siker tényezői

60 hektáron indult el a gyümölcsstermesztés bő egy évtizede, mára azonban már több mint 700 hektáron gazdálkodnak. Azt, hogy ilyen mértékű gyümölcsstermesztés elindulhasson a mikrotérségben, több tényező együttes meglétének tulajdonítjuk:

- ▶ Szerencsés volt a térség, hogy a termelőszövetkezet révén jól működő ültetvényeket örökölt, tehát megvolt a kiindulási alap.
- ▶ A térség szakképzési hagyományai révén (Lengyel) megvolt a helyiekben a szakértelem, amely révén egyénileg is el tudtak indulni.
- ▶ Legfontosabb elemnek mégis azt tarthatjuk, hogy a helyiek felismerték, hogy összefogva sokkal nagyobb eredményeket érhetnek el, és megalapították a **szövetkezetet**. Ebben nagy segítséget jelentett az „amerikai” program is.
- ▶ Végül a siker okai közé sorolhatjuk azt a tényt, hogy a szövetkezet élére olyan személyek kerültek, akik a folyamatos innováció révén állandó fejlődésre ösztönzik a termelőket és közvetve az egész térséget is.

BALATON-KER-TÉSZ SZÖVETKEZET

AZ INTÉZMÉNY
EGÉSZ TERÜLETÉN
TILOS A
DÖMÁNYZÁS!

BALATON-KER-TÉSZ
SZÖVETKEZET

Ne álljanak az
ajtóba,
akadályozzák a
forgalmat!!!

Ne létes rőlőcsák

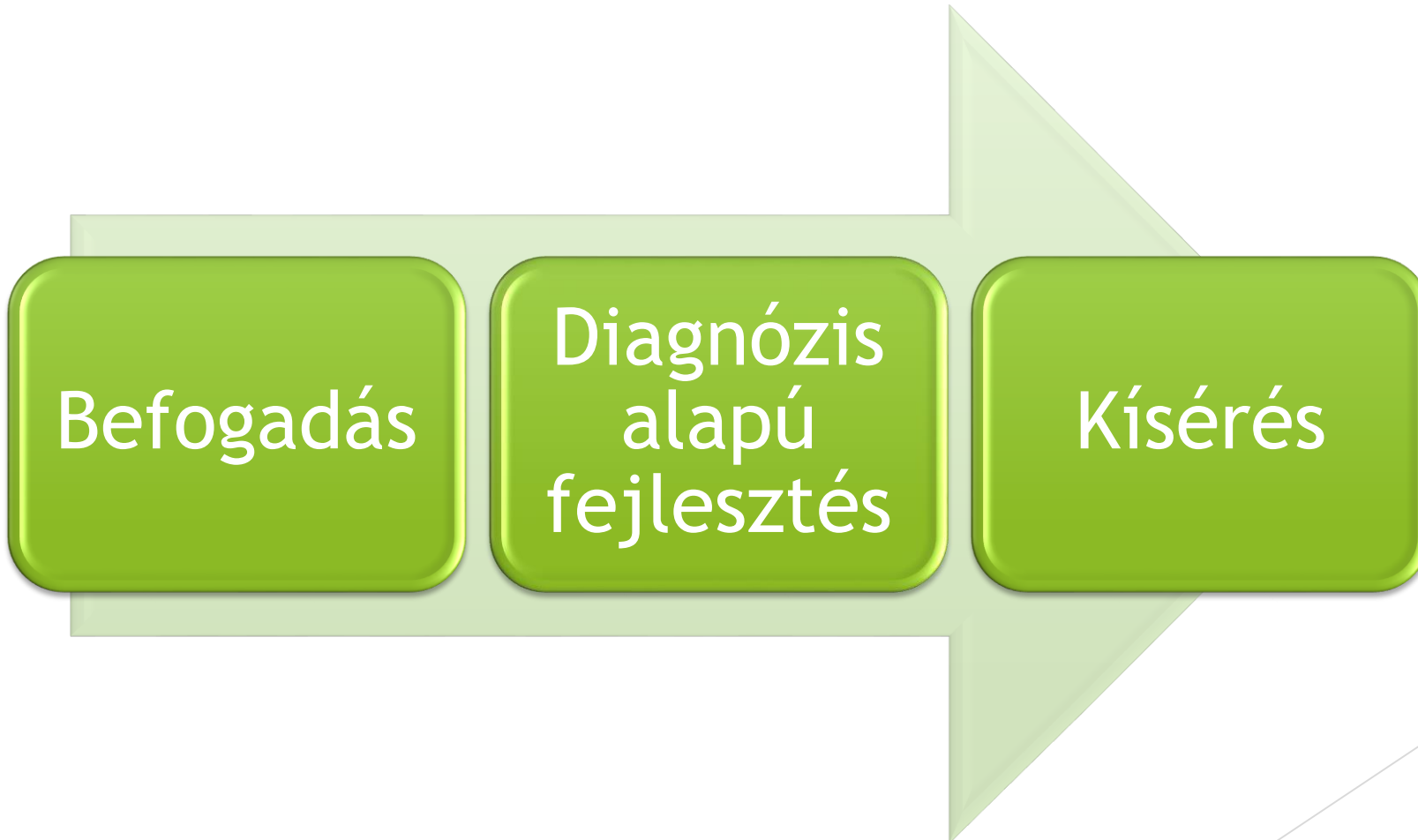

Módszertan a legrosszabb helyzetben lévő települések fejlesztésére

Mit tesz a jelenlét?

A Jelenlét folyamata

BEFOGADÁS

„Éhes voltam, és adtatok ennem. Szomjas voltam, és adtatok innom. Idegen voltam, és befogadtatok”

MT25 35

„Bizony mondom nektek, amit e legkisebb testvéreim közül eggyel is tettetek, velem tettétek.”

MT25 40

40

Magyar Máltai
Szeretetszolgálat

Integrációs modellprogramok
Integrációs program Tásán
Sárkunyhó szentképpel

DIAGNÓZIS ALAPÚ FEJLESZTÉS

„...ne szeressünk se szóval, se nyelvvel, hanem tettel és igazsággal.”
1Jn 3.18

Hármas célrendszer a segítségben

- ▶ Közel kell vinni az emberekhez a hitet, vissza kell adni a reményt, meg kell szilárdítani az erkölcsi alapokat. Ez csak a falvak, kis közösségek, családok szintjén lehetséges, személyes kapcsolatokat kíván.
- ▶ Akinek szüksége van segítségre, annak segíteni kell, pontosabban biztosítani kell egy olyan rendszert, amelyen belül időben tud érkezni a megfelelő segítség. Lehet ez abszolút szakmai szociális munka, közösségfejlesztés, önkéntesség, karitatív munka.
- ▶ Olyan gazdaságot kell építeni, ami a közjót szolgálja, és be tudnak kapcsolódni a termelésbe, a tevékenységekbe az emberek, mindenki a maga tehetsége szerint. Befogadó gazdaságra van szükség, nem kirekesztőre.

„Ha a szövetkezeti gazdaság hiteles, akkor erős társadalmi szerepet vállal magára. Mozdítsátok elő a becsületesség gazdaságát! Az igazi gazdaságot arról lehet felismerni, hogy csak a közjót veszi figyelembe.”

Idézet Ferenc pápának az Olasz Szövetkezetek Szövetségéhez intézett beszédéből, 2015. február 28.

<http://www.magyarKurir.hu/hirek/ferenc-papa-az-igazi-gazdasag-kozjot-szolgalja/?q=sz%C3%B6vetkezet>

Helyi termékek, szociális szövetkezetek

A helyi termékek előállításának rendszere piramis-alakú (Szabadkai Andrea gondolata nyomán): csak széles alapokról nőhetnek ki minőségi termékek és minőségi termelők, máskülönben ők mindig kívülállók maradnak, idegenek lesznek magától a helytől.

Az első lépés a hátrányos helyzetű, vagy akár gettósodó falvakban az egyéni/családi szükségletek kielégítése: enni kell adni a családnak. A legtöbb esetben ennek elérése is évekig tartó komoly segítő munkát igényel.

A második lépés lehet a közkonyha ellátása, egy védett piacra való termelés. Mindkét lépést nagyon erősen tudja támogatni a közösségi gazdálkodás bevezetése: közös földön, közös szervezésben és irányításban, tanító- jelleggel. Nagyon kell figyelni arra, hogy a gyerekek már ezt a kultúrát tegyék magukévá.

És csak ezt követően gondolkodhat egy közösség piacra való termelésben, illetve ezen a ponton tudnak kiválasztódni tehetségesebb termelők. Szociális szövetkezetet is csak olyan emberekből lehet - fenntartható, működőképes módon - alakítani, akik már maguk is termelők, és visszanyerték munkavégző-képességük nagy részét.

A mezőgazdaság és az agrárvállalkozók gondolkodásának átalakítása nélkül nem érhető el tartós (foglalkoztatási) eredmény.

KÍSÉRÉS

„Ha ketten közületek valamiben egyetértenek a földön, és úgy kérik, megkapják mennyei Atyámtól. Ahol ugyanis ketten vagy hárman összegyűlnek a nevemben, ott vagyok közöttük.”

MT18 19-20

A sokszínű Jelenlét

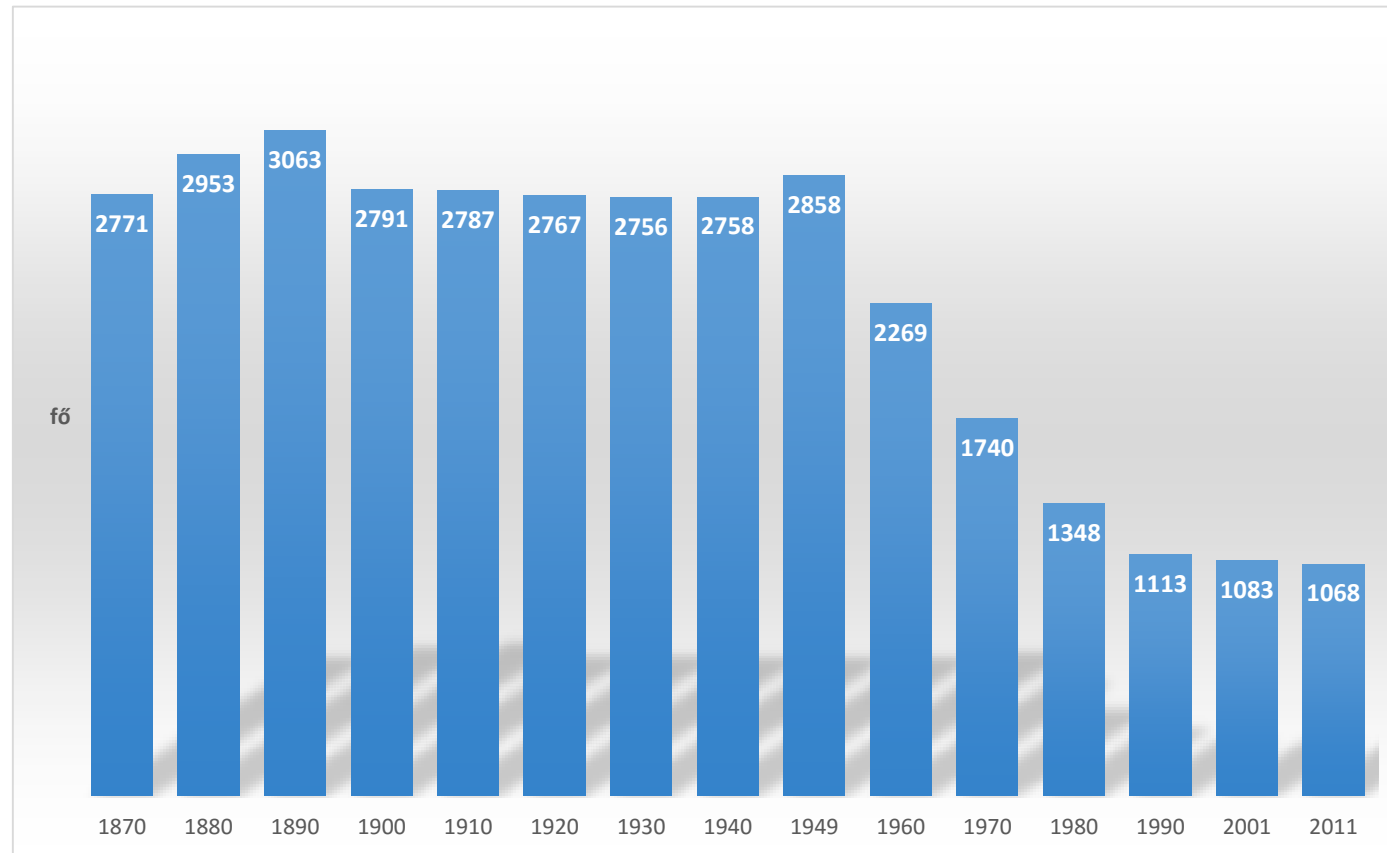

Gyulaj

Önkormányzati aktivitás, civil rásegítés, több lábon álló, komplex program

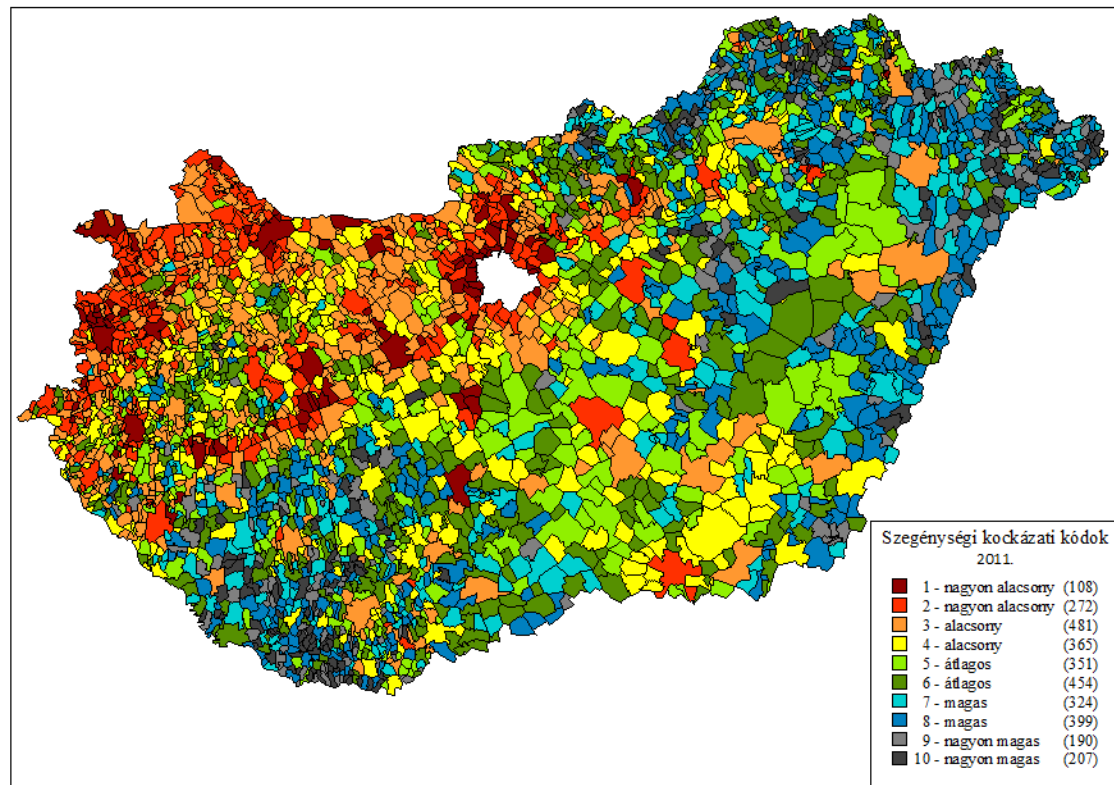
Gyulaj lakosságának változása, 1870-2011.

Fordulópontok, az elnéptelenedés fő okai

- ▶ Téészesítés, a föld „közös” tulajdonba vétele, ezzel párhuzamosan a városi ipar elszívó hatása
- ▶ Az erdő állami tulajdonba vétele, Gyulaj zsáktelepüléssé válása (vasút nincs)
- ▶ A cigányság fokozatos betelepítése/betelepedése előbb Szőlőhegyre, majd a faluba; mára szinte teljes népességcsere zajlott le
- ▶ 1971, Országos Településhálózat Fejlesztési Konceptió következményeként építési tilalom, a tanács és az iskola körzetesítése, a téesz alárendelt összevonása Döbröközzel

Gyulaj szegénységi kockázati kódja: 9!

Komplex problémahalmaz

- ▶ A helyi gazdaság gyenge, alig van piaci szereplő; a falu erőforrásait a Gyulaj Erdészeti és Vadászati Zrt. és a Döbröközi Mezőgazdasági Zrt. birtokolja, önálló családi gazdaság talán öt, ha van. A nagyüzemi mezőgazdaság relatíve gyenge hatékonyságú termelés érdekében túl sok erőforrást von el a közösségtől, nem tartja el Gyulaj népességét, és egyre inkább tönkreteszi a környezetet.
- ▶ A helyi társadalom egészségi állapota, szociális helyzete, iskolázottsága jelentősen elmarad az országos átlagtól. A közösségi kohézió is gyenge, e téren rengeteg a tennivaló. Az aktív korú lakosok döntő hányada nincs munkavégző-képessége teljes birtokában.
- ▶ A közszolgáltatások elérhetősége és színvonala nem áll arányban a társadalmi problémák súlyosságával.

A fejlesztés pillérei

- ▶ **Kiterjedt közfoglalkoztatás:** a lehető legtöbb embert igyekszik foglalkoztatni, az önkormányzat a legnagyobb munkaadó; a falu menedzselésének, rendben tartásának legfontosabb eszköze, emellett értéket is termel (15 hektáron zöldség, gyógynövény, takarmány, plusz nyúltartás, sertésállomány)
- ▶ **Feldolgozó kapacitás:**
  - ✓ Épült egy növénytartósító kisüzemünk, zöldségek és gyümölcsök feldolgozására, TÁMOP-1.4.3 forrásból;
  - ✓ Épült egy módszertani gombatermesztő ház, TÁMOP-1.4.3 forrásból;
  - ✓ Épült egy húsfeldolgozó és árusító kisüzem és bolt, a BM külön támogatásából;

Alapanyagot el nem adunk!

- ▶ **Szociális munka, közösségfejlesztés, jelenlét-program:** közösségi ház épült és üzemel folyamatosan; szociális tanácsadás, ügyintézés, családlátogatások folyamatosan (TÁMOP-5.3.6); kirándulások, táboroztatás; Szimfónia-program; MMSZ SE-n keresztül sportprogram;
- ▶ **Oktatási program:** az óvoda és az iskola fenntartását átvette a Máltai Szeretetszolgálat; gyermekközpontú oktatás épül
- ▶ **Hitélet fejlesztése:** saját hitoktatóval, a szociális munkához kapcsolódva; Plébánia felújítása; zarándoklatok

Versenyképes gazdaságot kell építeni

- ▶ **Piacképes termékek, innovatív megoldások:** normál piaci vállalkozást akarunk indítani, ami profitot termel, s így fenntartható támogatások nélkül is; ehhez alakult meg a Hetedhét Határ Szociális Szövetkezet.
  - Alkalmazkodunk a helyi feltételekhez és hagyományokhoz: kertészeti kultúrák, sertéstartás, nyúltenyésztés
  - Több lábon fog állni a program, több termékpályát is menedzselni kell: növénytartósítás, húsfeldolgozás, tanácsadás
  - Integrátori szerepbe is igyekszünk helyezkedni: felvásárlás

A Hetedhét Határ Szociális Szövetkezet tagsága:

- Gyulaj Községi Önkormányzat
- Magyar Máltai Szeretetszolgálat Egyesület
- 4 közfoglalkoztatásban részt vevő, sui generis munkavégzésre jogosult személy
- 4 nem hátrányos helyzetű, a tervezési és menedzsment feladatokat ellátó személy

A Szövetkezetnek úgy kell **versenyképes gazdaságot** építenie, hogy közben annak elemei elérhetőek legyenek a szegénységben élő családok számára is, és a **közösség részét képezze a gazdálkodás**, ne idegen testként működjön a Szövetkezet.

Gyulaji helyi termék:
Jovánczai Hétpecsétés

<http://hetpecsetes.hu>

Hálózatépítés: Dignitas Humana

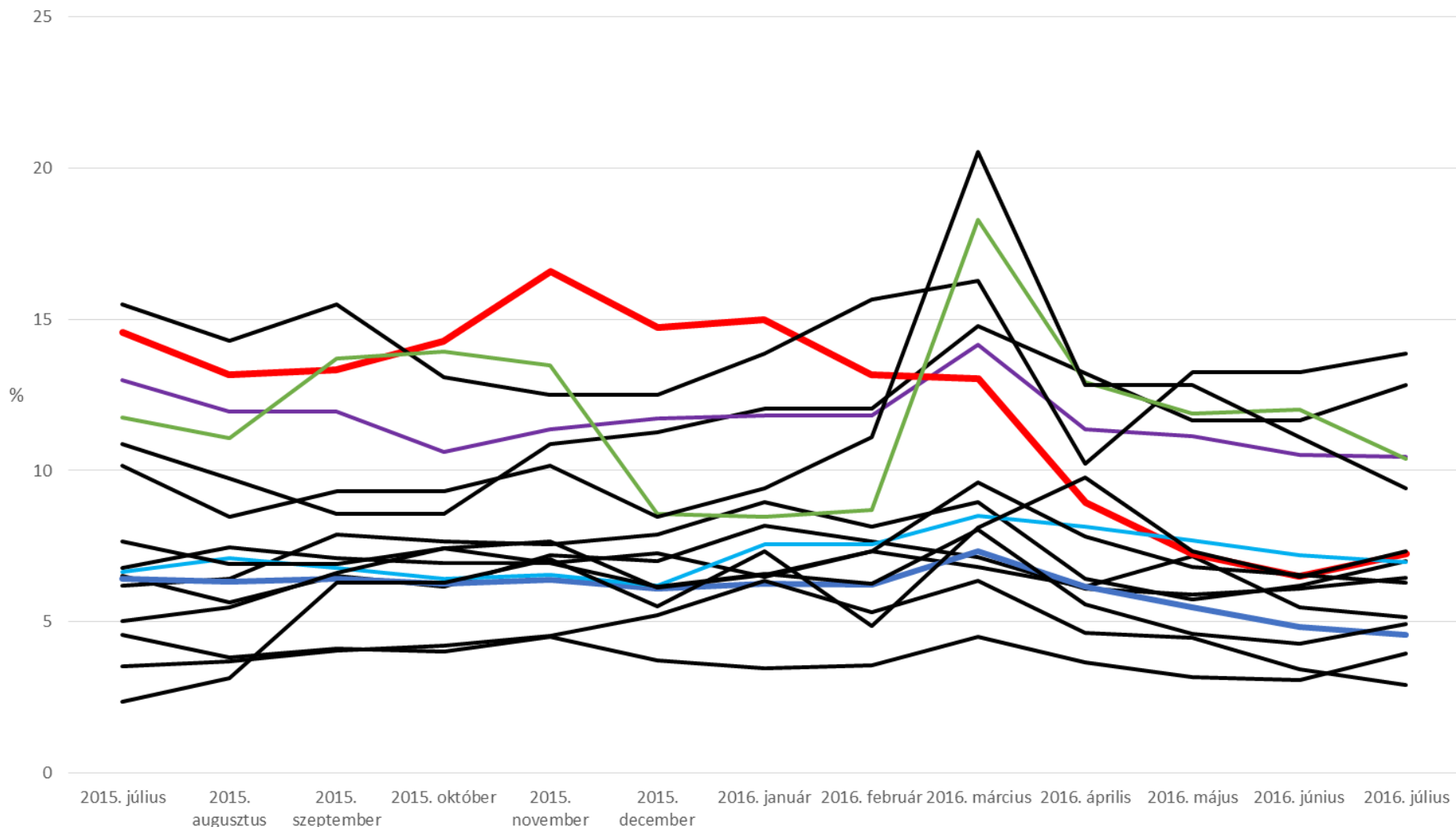

Közösségfejlesztés (szociális munka) nélkül nincs siker

- ▶ **Jelenlét-program**, ami képes biztosítani a kirekesztett közösségek, hátrányos helyzetű társadalmi csoportok bevonását a szociális gazdasági kezdeményezésekbe. Szétesett közösségekben nem lehetséges helyi gazdaságfejlesztés szociális munka nélkül, ezért **Gyulajon nagy hangsúlyt fektetünk a közösségfejlesztésre**, családok közvetlen segítésére. Működik:
  - Községi ház (Balipap Ferenc Községi Ház)
  - Adósságkezelési program a Máltai Szeretetszolgálat módszertana szerint
  - Baba-mama klub, de célunk egy Biztos Kezdet Gyerekház létrehozása
  - Felnőttképzési programok
  - Tanulási nehézségekkel küzdő gyerekek felzárkóztatása
  - Napi rendszerességű sport (Magyar Máltai Szeretetszolgálat Sportegyesület)

A fejlesztési folyamat komplexitásának kiteljesítése érdekében 2015. szeptembertől a Máltai Szeretetszolgálat tartja fenn a falu óvodáját és iskoláját.

Relatív mutató ("munkanélküliségi ráta")

- Attala
- Csibrák
- Csikóosztós
- Dalmand
- Dombóvár
- Döbrököz
- Gyulaj
- Jágónak
- Kapospula
- Kaposzekcső
- Kocsola
- Kurd
- Lápfő
- Nak
- Szakcs
- Várong

Életképek

Köszönöm a figyelmet!

Németh Nándor

nemeth.nandor@maltai.hu

+36-30/618-4613